

Nr 421.

Av herrar **Gardell** i Gans och **Nilsson** i Hörby, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 112, med förslag till förordning angående moderskapsunderstöd åt kvinnor i visst industriellt arbete.*

Kungl. Maj:ts proposition nr 112 med förslag till förordning angående moderskapsunderstöd åt kvinnor i visst industriellt arbete avser att på bekostnad uteslutande av statsmedel vid barnsbörd understödja kvinnor, som på grund av bestämmelserna i lagen om arbetarskydd, paragraferna 15 och 19, under viss tid icke erhålla arbetsförtjänst inom sitt yrke. Moderskapsunderstödet skall även, enligt den kungl. propositionen, bestämmas med hänsyn till vederbörande understödstagares årliga arbetsförtjänst.

Som synes avser det här föreliggande lagförslaget uteslutande kvinnor, sysselsatta inom visst industriellt arbete. Syftet med den kungl. propositionen förringas i avsevärd grad genom den ensidighet och begränsning, som är kännetecknande för detta lagförslag och som måste anses utgöra en uppenbar orättvisa mot medellösa eller mindre bemedlade mödrar, vilka icke äro sysselsatta med industriellt arbete utan hava sin utkomst på annat område, exempelvis inom jordbruket och det mindre hantverket. Den senare kategorien av kroppsarbetande kvinnor befinner sig ofta i en ekonomiskt sämre ställning än kvinnor i industriellt arbete, en omständighet, som ytterligare reducerar lagförslagets allmänna värde.

Då understöden helt skola bestridas av statsmedel, kan det icke håller anses riktigt och rättvist, att understöden skola beräknas och utgå efter den årliga arbetsförtjänsten. Genom en sådan princip skulle staten göra sig skyldig till mannamån mot de kvinnor, som voro mest i behov av understöd.

En moderskapsförsäkring, som skulle tjäna ett för hela samhället gagnande syfte, måste givetvis omfatta alla arbetande kvinnor, i vilket yrke de än må vara anställda. I annat fall får en sådan lag sin särskilda prägel av klasslag, ett förhållande, som gör moderskapsförsäkringen i sin här föreslagna form ännu mindre sympatisk. En obligatorisk försäkring av detta slag torde emellertid icke nu kunna genomföras av rent statsfinansiella skäl. Under alla omständigheter bör en dylik försäkring icke komma till stånd med mindre än att en fullt tillfredsställande utredning föreligger, varigenom riksdagen blir i tillfälle att överskåda de ekonomiska konsekvenserna av en på bred basis lagd moderskapsförsäkring.

Det torde även med fog kunna erinras därom, att den kungl. propositionen synes helt bortse från barnafaderns förpliktelser. En olämpligt avvägd moderskapsförsäkring kan innebära stora vådor för samhället och rent av främja en tendens, vilken kommit till uttryck i statistiken och som måste anses vara allt annat än hedrande för vårt land, nämligen det under de senare åren ständigt stegrade antalet barn födda utom äkten-skapet. En moderskapsförsäkring, varigenom barnafaderns förpliktelser i någon mån reducerades genom den kvinnliga kontrahentens möjlighet till statsunderstöd på sätt den kungl. propositionen förutsätter vid barnsbörd, skulle med all säkerhet i en snar framtid medföra konsekvenser av den mest betänkliga art.

Med stöd av vad vi sålunda anført hemställa vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition
nr 112.

Stockholm den 19 mars 1926.

Th. Gardell,
Gans.

Janne Nilsson.